

SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE NÕUKOGU KOHTUMISE PROTOKOLL

15.12.2022

Virtuaalne koosolek

Algus kell 15:00

Lõpp kell 16:30

Juhatas:	Rainer Kattel
Protokollis:	Eva Liina Kliiman
Võtsid osa:	Siiri Grünbaum, Annika Veimer, Anet Mürsoo, Ülle Must, Reet Laja, Anu Allas, Ott Kasuri, Eha Reitelmann, Ülle Ernits, Eduard Odinet, Siret Kotka, Ats Mattias Tamm, Anti Poolamets, Marcus Ehasoo, Siiri Sänn
Puudusid:	Teresa Kipper, Arto Aas, Kristiina Šmigun-Vähi, Tarmo Kruusimäe, Jaan-Hendrik Toomel, Kai Klandorf, Meelis Paavel
Kutsutud:	Jaanika Hämmal, Marianne Meiorg, Kaisa Knight, Signe Riisalo, Laura Danilas, Christian Veske

PÄEVAKORD

1. „Soolise võrdõiguslikkuse monitooring 2021“ tutvustus (Jaanika Hämmal ja Marianne Meiorg)
 2. Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinikuks valitud Christian Veske tutvustus
 3. Erakondade soolise võrdõiguslikkuse programmide tutvustus
-
1. Jaanika Hämmal tutvustab soolise võrdõiguslikkuse monitooringut. Toimub arutelu. Ülle Must toob välja, et kui tellitakse teadusuuringuid, sealhulgas rakendusuuringuid, siis peaks olema tegijatel tellija poolt kohustus varustada väljaanne püsiidentifikaatoriga, mis võimaldaksid tehtud uuringut laiemalt levitada.
 2. Christian Veske tutvustab end ja oma nägemust voliniku tööst nõukogule ja selgitab, et saab tööle asuda ilmselt 16. veebruarist.
 3. Erakondade esindajad tutvustavad oma erakondade seisukohti tulevaste parlamendi valimiste valguses. **Anti Poolamets (EKRE)** toob EKRE programmist välja teemad, mis seni pole piisavalt tähelepanu saanud. Näiteks soolise hariduslõhe vastu võitlemine eri haridusastmete ja erialade vaates ning maanaised versus linnanaised teemad, et ka maanaised saaksid oma tööelu sama edukalt ühildada, kui linnainimesed. Palgalõhe on küll päris hästi luubi all, aga EKRE seisukoht on, et tööandjale ei tohi panna lisakohustusi. Perevägivalda ja seksuaalvägivalda teemades tuleks mõelda koolitustele, teadlikkusele. Lisaks tuleks tähelepanu pöörata veel ka vanemate ja laste hariduse edendamisele internetiteemadel. **Siret Kotka (KE)** tõstab esile palgalõhe probleemi, millega tegelemiseks tuleks edendada palkade läbipaistvust nii avalikus kui erasektoris, aga eriti viimases. Teine teema on see, et peresuhted ja väärtused säiliks kodudes – koduste tööde võrdsem jaotamine. Lisaks veel oluline teema on võrdsem esindatus poliitikas – erakond tahaks väga teha ka triibulist nimekirja, aga seda võimekust kahjuks seekord ei ole. Keskerakonna seisukoht perevägivalda suhtes on, et mis puudutab füüsilist vägivalda, siis mitte naist koos lastega ei peaks viima turvakodusse, vaid vägivaldlatseja, näiteks mees, peaks kodust lahkuma. Piisavalt pole räägitud ja ka mitte reguleeritud majanduslik ja psühholoogiline vägivald – seda

peaks õigusruum reguleerima. Oluline teema võrdõiguslikkuse mõttes – erivajadusega inimeste teenused, kus kvaliteet ei tohiks sõltuda omavalitsuse tasemest – peaks olema ühesugune olenemata, kus inimene elab. **Signe Riisalo (RE)** tõdeb, et räägime suuresti väärtustest ja väärtused muutuvad aeglaselt ning riigil on võimalik muutuste toetamiseks rakendada poliitikaid. Mitte ainult Eesti pensionärid ei ole väga töökad, vaid ka Eesti naised - 72% on naiste tööhõive ja meeste tööhõivest erineb ainult 3%. Hoolduskoormus langeb naistele rohkem kui meestele. Mõned rakendatud poliitikad aitavad kaasa sellele, et sooline ebavõrdsus püsiks. Peaks nügima vanemaid hoolduskoormust võrdsemalt jagama. Meie vanemahüvitise skeem on üsna paindlik. Isa osakaalu suurendamine järkjärgult on OECD soovitus. Palgastrateegiad ja -poliitikad peavad olema läbipaistvad, et tagada, et ei oleks soolist ja muud diskrimineerimist. Palgapeeglile lisaks anname välja ka peresõbraliku tööandja märgist – kahjuks me ei suuda nii palju ettevõtjaid programmi võtta kui on soovijaid. Palgalõhega seoses veel – meil on hiljuti ELis vastu võetud hooldusstrateegia, mis räägib pikaajalisest hooldusest ja lastehoiust. Kuigi Eesti näitajad on lastehoius kõrged, siis on probleeme alla 3-aastaste kohtadega, sh piirkondlikult. Oleme seadnud endale eesmärgiks, et aastaks 2030 on 40,5% alla 3-aastastest lastest lastehoius. 65% hoolduskoormuse tõttu kodus olevatel inimestel, oleks tahe tegelikult minna tööle ja seda peame kindlasti toetama. Esimene samm on juba toimuv hooldusreform, aga oluline roll on ka iseseisvust toetavatel teenusel, sh koduteenuste arendamine. Haridusteemadest – poiste väljalangemine on suur probleem. Siin on olulised nii karjäärinõustamise teenused, väljalangemise vältimine aga ka vaimse tervise teenused. Oluline teema on ka naised juhtivatel ametikohtadel. Siin on ka börsidirektiiviga suuremad muutused tulemas. Kõik eelnimetatu on omavahel seotud ja naiste liikumine juhtivatele kohtadele on nii erasektoris kui poliitikas võimalik, kui eelmainituga on tegeletud. **Eduard Odinets (SDE)** toob välja, et ollakse programmi tegemise lõpusirgel ja see, mis puudutab võrdõiguslikkust on nagu ka teistel rohkem loosunglik, aga paraku väärtused ongi selline teema. Kõik, mis puudutab diskrimineerimist ja kaitset selle eest ja diskrimineerimisvastast võitlust, on SDE jaoks väga oluline. Ja siin on vajadus teadlikkuse kasvule inimeste seas ja näeme laiemalt ka voliniku võimekuse ja volituste suurendamist ja laiendamist. Väga kahju, et Riigikogus olnud eelnõu, millega oli võimalik ühtteist ära teha, kuhugi ei jõudnud – loodame, et uus volinik võtab teema uuesti ülesse. Ka kõik, mis puudutab võrdsemat tasustamist ja naiste osakaalu juhtorganites – SDE toetab suuremat läbipaistust palgapoliitikates ja palkades. Loodab, et jõuame ka erasektoris, vähemalt suurematesse ettevõtetesse. Poliitilisel tasandil peaksime suuremalt ette võtma tasakaalu valimisnimekirjade vaates. Peaks ilmselt sisse vaatama ka juba ratifitseeritud Istanbuli konventsiooni – näiteks karistusseadusesse. See aasta tõi meile ka riigikaitse teema ja näitas seda, kui suurt rolli mängivad naised nii laiapindses kui vabatahtlikus riigikaitstes. Siin on ka võimalik ühtteist ära teha, et toetada naisi ja pakkuda neile võimalusi eneseteostamiseks. Viimane laiem teema on mitmekesisuse kokkulepe ja sellega liitumine, mis on varju jäänud, aga aitas tõsta tähelepanu ja tuua fookus tööandjate teemadele. Tuletas meelde, et on seadusejärgne kohustus kõikidel riigiasutustel edendada soolist võrdõiguslikkust ja teha soolõimet. Peaks liikuma sinna, et avalik sektor oleks eeskujuna hakkaks tegema konkreetseid kavasid.